

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmislj nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tujje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Koncem šolskega leta.

S Štajerske, 6. julija.

Konec šolskega leta se bliža. Kmalu bodo po srednjih šolah zrelostni izpiti končani. Več slovenskih sinov bo spet stalo pred vprašanjem: Kam in kaj pa sedaj? Minola so že desetletja od tega, da sem izgotovil gimnazijske študije v Mariboru; toda večkrat se spominjam te dobe. Bilo nas je lepo število maturantov Slovencev. Akoravno nam nemški profesorji niso prizanašali — in teh je bila velika večina, — prebili smo dobro maturo, več Slovencev — in nobeden Nemec — celo z odliko!

Živo pa se tudi spominjam, kako težavno je bilo, odločiti se za bodoči stan. Nemškim kolegom so nemški profesorji bili najboljši svetovalci. Oziraje se na zmožnosti vsacega, upoštevali grotne in druge razmere, so vsakega napotili do tistih študij, za katerega so ga smatrali najsposobnejega. Edini slovenski profesor vedel se je nam Slovincem nasproti kot pravi „mufti“. Akoravno smo bili vsi maturantje že „bradati“, tedaj odraščeni, ni si upal naš večletni učitelj slovenščine z nami spregovoriti niti besedice o tem, kako in kje naj nadaljujemo študije!

Ker ne pridem z dijaki v dotiko, ne vem, če so razmere danes drugačne, bolje! Ker se pa bliža šolsko leto koncu, prosil bi jaz vendar slovenske profesorje na gimnazijah, da bi tudi oni slovenske maturante nagovarjali, iskati si tiste študije, za katere so po talentih in značaju edino sposobni. Dalje bi naj gospodje profesorji dijakom, kateri gredo na univerzo, tudi svetovali, kam se naj podadó; jim razložili, kaka podporna društva se tu in tam nahajajo, česa imajo od teh pričakovati i. t. d.

Dijaki slovenske narodnosti bodo se morali v bodoče Gradcu izogibati. Nemški šovinizem najhuje divjá in razsaja v Gradcu; slovenski dijaki se povsodi preganjajo. Podpore dobi dijak v Gradcu tudi malo. Nemški profesorji so vsi nacionalci; ti imajo senat v rokah.

Slovensko podpiralno zalogo, katere je že imela precej kapitala, spravila je trma in razprtija nemškemu senatu v roke. Za rešitev te zaloge se nihče ne zmeni. Z darovi in doneski ustanoviti se hoče nova zaloga; zato se delé sedaj, ko je potreba največja, beraške podpore slovenskim dijakom!

V vsakem oziru bi bilo najbolje, ko bi Slovenci zahajali v Prago na visoke šole. Tu bi se dalo s pomočjo češke energije ustvariti podporno društvo! Narod slovenski in narodni zavodi bodo tako društvo gotovo radi podpirali. Želej je, da se poda kakor največ slovenskih maturantov na univerzo. Kdor pa se za to odloči ter nima sploh potrebnega kapitala, ali vsaj ne dovolj, naj si med počitnicami že zagotovi potrebno podporo, ter izbere univerzo. Starejši dijaki naj mlajšim svetujejo.

Mi štajerski Slovenci želimo, da bi s Kranjskega šlo mnogo dijakov na univerzo, ker obstoji za te dijake mnogo lepih ustanov. Naraščaja je tudi potrebno, ker naše uradnike, profesorje i. t. d. nastavljajo na Kranjskem, nam pa dajejo Nemce in kranjske nemškutarje. Država nikakor ne skrbi za slovenski naraščaj med uradniki; skrbeti moramo sami!

Položaj v Transvaalu.

E. M. iz Pretorije, 12. junija.

Posvetovanja mej high-commissionerjem, sir Alfredom Milnerjem in mej prezidentom južno-afriške republike so bila končana dne 5. junija. Izida te konference so povsod čakali z napeto pozornostjo in nastalo je neko razočaranje, ker konferenca ni prav za prav nič novega prinesla in ni imela ugodnega vspeha. Čulo se je mnogo glasov, da se je bati vojne in že v prihodnjem času resnih konfliktov. Temu ne moremo pritrditi, zlasti ker se obelodanijo te vrste šele ob času, ko bo politični položaj pri nas najbrž že zopet drugačen (Opomba ured.: Glej zadnje novice v političnem pregledu). Pojasniti hočemo samo, kakšen utis so naredile zadnje dogodbe na tukajšnje prebivalstvo.

Razpor mej Angleško in mej Transvaalom se suče okolo treh vprašanj, a na konferenci je prišlo samo jedno v razpravo, namreč vprašanje o pridobitvi državljanstva. Oficialna „zelena knjiga“, obelodanjena dva dneva po konferenci, objavlja naslednje:

Najprej predlog sir Alfreda Milnerja, s katerim se zahteva, naj se čas za pridobitev državljanstva od 15 let zniža na pet let, potem protipredlog Krügerjev, naj ostane pogoj za naturalizacijo, da je prebivati poprej dve leti v deželi, popolno državljanstvo pa naj se pridobi po preteku daljnih petih let, ako je dotičnik ta čas stalno bival tu. Razloček mej tema predlogoma je, da zahteva prezident Krüger kot pogoj za pridobitev popolnega državljanstva dveletno naturalizacijsko dobo, brez katere bi niti dvajsetletno prebivanje v deželi ne pomagalo do popolnega državljanstva.

Od tega stališča ni predsednik niti za las odnehal, vsled česar se je sir Alfred Milner moral vrniti v Kapstadt, ne da bi bil kaj opravil, in ne da bi bila druga vprašanja prišla na razpravo. Da, Krüger je šel tako daleč, da se na predloge g. Milnerja sploh ni oziral, in da se je sploh razpravljalo samo o Krügerjevih nasvetih. V Boerom prijaznih krogih se je iz tega sklepalo, da je Krüger diplomatično bolj sposoben kakor Milner, in priznati se mora, da Angležem ni v posebno čast, da so k tako važni konferenci poslali moža, kateri ni bil prej nikdar v južni Afriki, in nikdar v diplomatični službi.

Posledica te konference je bilo precejšnje razburjenje, in zopet se je na vseh koncih čula beseda „vojna“. Priznati se mora, da je bil ta izid konference nekam nepričakovan, kajti poprej je bilo slišati mnogo miroljubnih glasov. Celo med Angleži je odločno postopanje prezidentovo obudilo spoštovanje, če ne strahu. Jasen dokaz tega je, da je v zadnjih dneh jako mnogo ljudi zapustilo Johannesburg, in da bo to v slučaju vojne popolnoma zapuščeno. Boeri so postali angleškega jerobstva končno siti in se ne bojé, če bi se morali za svojo neodvisnost z Angleži vojskovati. Pripoznati se mora, da v tem slučaju šanse Boerov niso

tako slabe, kakor se misli v Evropi. Sevé, na prvi pogled vprašuje marsikdo nekako pomilovaje: Kaj zamore Transvaal storiti proti mogočni Angleški? In vendar zamore jako mnogo storiti.

Angleška ima, ako pripravi vse svoje vojaštvo v južni Afriki za vojno, kacic 10.000 mož na razpolago, in sicer 6½ bataljona pešakov, vsak bataljon po 1000 mož, 2 polka konjenikov vsak po 650 mož in 5 baterij topničarjev vsak po 200 mož. Vsa vojna moč Angleške šteje 740.000 mož, a ta moč je razkropljena po vsem svetu. Kdor sicer pozna bahavost Angleške, bo verjel, da ima velik del te armade samo na papirju. Radi tega je jako dvomljivo, če zamore Angleška poslati proti Transvaalu zadosti številno vojsko.

Oglejmo si transvaalsko vojno moč. Tu imamo 30.000 v rabi orožja izurjenih Boerov. K tem pride še 25.000 mož, katere bi v slučaju vojne poslala sosedna Oranje republika, in računati je še na to, da bi v Kap-Koloniji in v Natalu bivajoči Boeri poslali v boj proti Angleški kacic 15.000 mož. Tako bo vsa vojna sila znašala okroglo 70.000 mož. To sicer ni verjetno, da bi imeli Boeri v vojni več moštva, kakor Angleži, a uvaževati je tudi okolnost, da bi se Boeri v svoji lastni deželi borili za svojo svobodo. Angleška pa bi tirala zgolj zajezdno politiko. Sicer pa je občno znano, da so Boeri izurjeni v rabi orožja, katero izurjenost so si pridobili v mnogih bojih s Kafri in za svojo svobodo, in da se mladi naraščaj navadi na lovu tega, česar so se očetje naučili v v bojih.

Drugače bi seveda bilo, ako bi Angleška Transvaal blokirala, kar zamore storiti s tem, da zasede Delagoa zaliv. Potem bi Transvaal izstradala, zakaj ta ni v stanu se za dlje časa sam preživiti. V tem oziru pa je upati, da velesile ne bodo mirno gledale, ako bi Angleži zasedli Delagoa zaliv in se s tem polastili Transvaala. Zlasti dve velesili sta interesovani, da se aneksijskim naklepom Angleške postavi meja, in to sta Nemčija in Francija.

A ne samo trgovinski — nemška trgovina je v Transvaalu skoro ravna an-

LISTEK.

Čudovita narava.

(Ruski spisal A. P. Čehov.)

Kupej prvega razreda.

Na divanu, prevlečenem z rudečim baržunom, sedi na pol ležeča lepa gospa. Zganjena, čipkasta pahljača se suče v njeni, krepko stisnjeni ročici, a nanosnik, komaj da ne pade z lepega noska, igla na njenih prsih se zdaj dviga, zdaj pogreza, kakor ladjica med valovi.

Gospa je razburjena.

Njej nasproti sedi na divanu mlad pisatelj začetnik. On zre v lice lepe gospe, gleda neprenehoma, s pogledom poznavalca. On preiskuje, proučuje to ekoentrično, čudovito naravo, umeje jo, doseza. Dušo njeno, vso njeno psihologijo umeje, kakor da je na dlanu.

„O dosezam vas!“ govori pisatelj, poljubljajoč gorko roko nad rokavico. „Vaša duša išče izhoda iz labirinta. Da, borba je strašna, skoro nepremagljiva. — No, ne obupajte. Zmagali boste! Dà!“

„Opisite me, Valdemar!“ pravi gospa tožno se smehljajoč. „Življenje moje je polno dogodkov, tako različno — tako pi-

sano! — A glavno je, da sem nesrečna. Mučenica sem po okusu Dostojevskega. — Pokažite svetu mojo dušo, Valdemar, pokazite to bedno dušo! Vi ste psiholog. Ni minula ura, kar sva se začela razgovarjati, in vi ste me že razumeli vso, vso!“

„Govorite, prosim vas, govorite!“

„Čujte! Rodila sem se v revni uradniški rodbini. Oče je bil dobra duša in razumen človek, no — duh časa in družba — vous comprenez — jaz ne dolžim svojega bednega očeta. Bil je podkupljiv, igralec, pijanec... A mati — Čemu neki govorim? Beda, borba za skorjo kruha, spoznanje ničnosti — Ah, ne zahtevajte od mene, da se spominjam tega! Morala sem si sama delati pot dalje. Nezadostna izobrazba na zavodih, čitanje neumnih romanov, mladostni grehi, prva, boječa ljubezen. — A borbe s človeško družbo? Grozno! A dvomi? A muke one vzbujajoče se nezaupnosti do življenja, do sebe? Ah, vi ste pisatelj, in poznate nas, žene. Vi me boste umeli. —

V nesrečo sem obdarjena z izvanredno naravo.

Želela sem si sreče — in kakšne! Želela sem biti človek! Dà! To sem smatrala za svojo srečo!“

„Krasno!“ šepetše pisatelj, poljubljajoč ji isto mesto. „Ne poljubljam vas, kraso-

tica moja, ampak muke ljudske. Se-li spominjate Razkolnikovga? On je tako poljubljal.“

„O, Valdemar! Hotela sem slave — hruma, šuma, kakor čemu se delati skromno! — vsaka močnejša narava. Želela sem nekaj nenavadnega — ne ženskega! In glej! In glej! Ponudil se mi je bogat, star general. — Ne obsojajte me, Valdemar! To je bila poštvovalnost, vi me umejete! Nisem mogla drugače napraviti. Obogatela sem rodbino, začela potovati; izkazovati dobrote. — A kako sem trpela v objetju tega negnusnega, norega starca! Ne morete si niti predstavljati! Bili so trenotki — grozni trenotki! No mene je krepila misel, da bo starec kmalu umrl, in da bom uživala po svoji volji, udala se ljubljenu človeku, da bom srečna. — A jaz imam tacega človeka. Za Boga, imam ga!“

Gospa je močnejše mahalala s pahljačo. Lica so ji dobile tožen izraz.

„In glejte, starec je umrl. Jedinu dedkinjo njegovega bogastva sem. Sedaj bi živela lahko srečno. — Ni li res, Valdemar? Sreča mi trka na duri. Stopi, in pusti jo notri, ali — ne? Sedaj bi lahko objela njega, postala njegova žena, pomočnica, bila srečna. — Pa, kako je vse noro, ostudno in neumno na tem svetu. Kako

je vse podlo, Valdemar! Jaz sem nesrečna. Moji krasni bodočnosti stoji zopet zapreka! Zopet čutim, da je sreča moja daleč! Ah! Koliko trpljenje... Moj Bog!“

„A kaj? Kaj vam je na potu? Prosim vas, govorite! Kaj bi bilo?“

„Zopet se mi je ponudil bogat starec!“

Razgrnjena pahljača zakrije lepo lice. Pisatelj podpre z rokami svojo misli polno glavo, vzdahne, in se kakor psiholog — poznavalec — zamisli.

Samo lokomotiva šumi in hrope, a zavesa na oknih se rdeči pri zahajajočem solncu...

Družba sv. Mohorja.

Vsakega slovenskega pisatelja dolžnost je, svoje najboljše moči posvetiti družbi sv. Mohorja.

Josip Stritar.

Vse narode, s katerimi sem prišel v teku 20 let v ožjo dotiko, sem vestno opazoval, seveda ne iz stolice učenega etnografa, nego povsem empirično, a skušal sem natanko preučiti značaje in lastnosti priprostega Hrvata, Ogra, Italijana, Nemca in Poljaka.

gleški — ampak posebno še politični interesi bi morali Nemčijo pripraviti do tega, da bi v takem slučaju energično nastopila proti Angleški. Nam je neumljivo, kako bi po tolikem zavlačevanju in po tolikih obljubah, ki jih Angleška vedno daje, a nikdar ne drži, mogla Nemčija biti še pri volji, pustiti Angleški v transvaalskem vprašanju svobodne roke. Kako je Angleška naklonjena Nemčiji, se je v zadnjem času pokazalo v zadevi otoka Samoa.

To isto velja tudi glede Francoske, kjer je vprašanje glede Fashode obudilo opravičeno ogorčenje, katero pa se je vsled konciliantnega postopanja Angleške kmalu poglobilo. Ti državi ne pridobita čisto nič, če anektira Angleška Transvaal, zakaj Angleška po stari navadi ne bo držala svojih obljub. Ako pa bi kontinentalne države podpirale Transvaal, bi s tem postavila neovrgljivo oviro izvršitvi znanega izreka Cecil Rhodesa: Vse Angleško — od Kapa do Nila. Sicer pa mislimo, da pride čas, ko bode angleški vladi kot taki konec, in da se južna Afrika v obliki Zedinjenih držav emancipira, o čemer že dolgo sanjajo Afričani.

V Ljubljani, 7. julija.

K položaju.

„Schlesische Zeitung“ pišejo z Dunaja: Ministrski predsednik grof Thun je dal, kakor znano, izdelati za ureditev jezikovnega vprašanja zakonski načrt. Iz njegove izjave, da se mu zdi nemški binokostni program „discutabel“, se more sklepati, daje pripravljen svoj jezikovni zakonski načrt premeniti, ako bodo imele konference, katere namerava sklicati, z nemškimi voditelji pozitiven uspeh, t. j., da se opusti obstrukcija. Radikalci nočejo sicer o tem ničesar slišati, a sedaj bodo morali že premišljati, ali more imeti odsej, ko je namigodba z Ogrsko sklenjena obstrukcija še kak smisel. Ako bi se obstrukcija nadaljevala, se gladi pot absolutizma; parlament je itak izgubil že skoraj vso svojo veljavo, in ljudstvo ni zanj kar nič več vneto. Konservativni elementi v levici store torej najboljše, ako premišljajo, li ni prišel trenutek, da sklenejo časten mir, ako se jim ponudi od poklicane strani roka. Seveda se bodo morala vršiti pogajanja, katera bo vodil Thun ali kak drugi ministrski predsednik, na podlagi binokostnega programa ter se bodo morale izpolniti vsaj bistvene (!) želje Nemcev. Tako „Schl. Ztg.“ Kako pa bo mogel dobiti Thun ali kak drugi ministrski predsednik v parlamentu pritrdilo, to je seveda velik misterij bodočnosti.

Mirovna konferenca

se bliža svojemu zvršetku. Do 15. julija bodo seje še trajale, potem pa se bodo zastopniki polagoma razšli. Glede mirovnih sodišč se je že dni sklenilo, da se ustanovi fakultativno mirovno sodišče, ne pa obligatorično. Sprejel se je tudi predlog, s čimer se veljava genevske konvencije razširi tudi na vojno na morju, ter se je določilo kako je ravnati z ujetniki, ogleduhi, nevojaki in francostrejkami. Bombe so v vojni prepovedane in iz balonov se na vojsko ne sme streljati. To velja za dobo petih let.

Nisem poklican, da bi razvrstil te narode kakor kipe na polici, jih analizoval in našteval njih dobre in slabe lastnosti. Čednosti malo — temveč pa napak, tako pri nas kakor pri drugih, vendar pa smemo trditi z dobro vestjo in ponosom, da našega povsem konservativnega kmeta nad vse te narode povzdiguje in odlikuje prepleta in za kulturni razvoj velevažna lastnost, ta je — da rad bere. Ta lastnost mu je, rekel bi, prirojena, in pospešuje jo naša dika, naša družba svetega Mohorja.

Bival sem med avstriskimi nemškimi kmeti, a tem ni berilo mnogo mar. Ne najdeš je poučne knjige, še manj pa časopisa v štirih premožnih hišah ene vasi, dasi zna skoraj vsak kmet brati.

Italijanskemu kmetu in poljskemu „chlopu“ je knjiga deseta briga.

Reci, kar hočeš, a res je, da se našemu kmetu — kar se tiče veselja do knjige — še najbolj približuje pristni ogrski kmet. Na vesoljnem svetu ga pa ni naroda, ki bi imel kaj takega, kakor je družba sv. Mohorja. Število udov rase od leta do leta, toda dobre duševne hrane ji primanjkuje. Znano mi je, kako neumorno deluje vrli odbor in kolikokrat je primoran

Potem pa se snide baje nova mirovna konferenca, ki bo mogla doseči znatno večje vspehe.

Protiklerikalni nemiri v Španiji.

Veliko naraščanje klerikalizma v zadnjih letih po vsej Evropi je žalostna resnica. Veselo znamenje pa je, da je klerikalizmu prav zadnje mesece začel na vseh krajih in in konci zvoniti mrtvaški zvon. V Belgiji so premagali klerikalce združeni liberalci in socialisti, v Franciji se drobi klerikalna moč, v sredini Avstrije, na Dunaju se majo prestol klerikalnim reakcionarcem in tudi v Španiji, v tej sloviti in razupiti domeni najhujšega klerikalizma, se dviga nesrečni narod, da sterc grdega zmaja v prah in pepel. Stonogi in stoglavi klerikalni polip se zvija v smrtnem boju, in ves kulturni svet želi in upa, da mu bode kmalu konec. V Saragossi se obrača srd naroda zlasti proti jezuitom. Narod je hotel ondotni samostan porušiti, in le vojaštvu se morajo zahvaliti patri jezuitje, da se jim ni pripetilo kaj hujšega. Tudi v Barceloni so jezuitje glavni predmet narodove srditosti. Ondi so izgnedni kamenali jezuitsko šolo, in v svoji razkačenosti so pobili nekaj okenj tudi na jezuitski cerkvi Santa Matrona. Zadnje je sicer strogo obsojati, toda prav to dokazuje, koliko je moral pretrpeti narod, da je prekoračil v svoji obupnosti tudi zadnje obzire. Karlisti nemire pospešujejo; don Karlos je dobil baje mnogo denarja od angleških bankirjev za večjo akcijo. Gotovo bi mogel doseči don Karlos v sedanjem trenutku velik uspeh, kajti narod je do grla sit klerikalne vlade in pred vojsko radi porazov na Kubi in Filipinih nima respekta.

Anglija in Transvaal.

Bojevitost angleških časopisov se je nekaj pomanjšala. Odločnost kapskega časopisja in Afrikander-meetingov in dejstvo, da so Uitlandci nemškega in francoskega rodu, na strani Boercev, ni ostalo brez vtiska. „Times“ piše, da je Anglija pripravljena dati predsedniku Krügerju kakoršnokoli pametno poročilo, katero more opravičeno zahtevati za neodvisnost republike v smislu konvencije, ako dovoli, da dobé angleški Uitlandci res pravico glasovanja in zastopstva naroda. To so bistvene zahteve Anglije, vse drugo se doseže prijaznim potom. Nihče ne želi vojne; vse stranke želé odkritosrčno, da se doseže zaželjeni smoter le z moralčnim pritiskom. Ta pisava se glasi pač čisto drugače kakor nedavno sporočeni govor Chamberlaina.

Južno-ameriške zedinjene države.

Po zgledu severno-ameriških Zedinjenih držav in proti tem se hočejo zjediniti sedaj še Brazilija, Chile, Argentinijska in Uruguaj. Predlog bo stavil ta mesec argentinski predsednik, Roca, na konferenci v Uruguayu. Severne Zedinjene države so se namreč začele sumljivo zanimati za Amazonski veletoč ter so poslale topničarko „Wilmington“, da pregleda to reko. Radi tega so v Rio de Janeiru pobili severno-amerškemu konzulu okna ter demonstrirali proti Zedinjenim državam. Stara nasprotja med južno-ameriškiimi državami so odpravljena, in posamezne države imajo že med seboj tesno zvezo. Ta zveza pa naj bi objela vse države.

— žal, da brezvpešno — prosjačiti pri priljubljenih in priznanih pisateljih slovenskih za prispevke.

Rokopisov dobiva na stotine, a večina jih roma v papirni koš. To je žalostna plat tega ogromnega podjetja in opravičen očitek našim poklicanim pisateljem.

Naj bi našle te vrstice zaželenega odziva; s temi kličem in rotim poklicane pisatelje, da se vendar enkrat zavejo svoje dolžnosti napram družbi sv. Mohorja.

Nemški pregovor veli: „Za otroka ni nič predobro, najboljšje je komaj dobro dovolj“; ravno ta izrek ima tudi veljavo za priproste ljudi.

Kar imate najboljšega, to podajte ljudstvu! Ni li to pisatelju največa slava, največji ponos in zadoščenje, ako njegova dušna hrana postane last vsa naroda, ako se tiska v 77.000 izvodih, ako jo bere najmanj 300.000 ukaželjnih duš.

Nemški narod šteje 75 milijonov duš, a pokažite mi le enega nemškega pisatelja, kateri bi se mogel ponasesti, češ: „Moje delo se tiska v 77.000 izvodih!“

Vidiš, kak orjak si Ti, skromni pisatelj Mohorjevih knjig, napram najpriljubljenejšim nemškim pisateljem!

K.č.

Občinski svet ljubljanski.

V Ljubljani, 6. julija.

Seji je predsedoval župan Hribar overovateljema zapisnika sta bila imenovana občinska svetnika Dimnik in dr. vit. Bleiweis.

Župan Hribar se je s toplimi besedami spominjal umrlega nadinženirja Stedrega, ki je bil od l. 1861. do 1871. obč. svetnik. V znamenje sožalja so obč. svetniki vstali raz sedeže, kar se zapiše v zapisnik te seje. Dalje je župan naznanil, da je dež. vlada odobrila sklep glede zoženja Čopove ceste na 12 metrov širskosti.

Obč. svet. Žužek je nujno predlagal, naj se severna smer regulacijske črte na cesti v Zalog spremeni, kakor je primerno radi zgradbe gluhoemnice v Vodmatu. Ker bo vsled te premembe vlada odstopila 94 m sveta, naj se regulacijski odsek posvetuje o odkupnini. Okrog gluhoemnice napravi vlada železno ograjo na kameniti podlagi. Predlog je bil sprejet.

Obč. svet. Senekovič je poročal o računskem sklepu mestnega zaklada za l. 1898. in o inventarju mestne imovine, o računskem sklepu mestnega ubožnega zaklada za l. 1898. in o imovini tega zaklada, o računskem sklepu in o inventarju zaklada meščanske imovine za l. 1898. in o računskem sklepu in o inventarju ustanovnega zaklada za l. 1898.

Računski sklep mestnega zaklada izkazuje 693.608 gld. 22½ kr. dohodkov in 682.001 gld. 58 kr. izdatkov. Vspeh pri dohodkih je bil za 14.418 gld. ugodnejši, kakor je bilo proračunjeno. Troški so bili za 1253 gld. nižji nego je bilo proračunjeno. Celotni uspeh je bil za 15.671 gld. ugodnejši kakor je bilo proračunjeno. Inventar imovine izkazuje po odbitju vseh pasiv čiste imovine 511.772 gld. 64½ kr. Imovina se je zvišala lani za 72.702 gld. 46 kr.

Računski sklep mestnega ubožnega zaklada izkazuje dohodkov 31.675 gld. 44 kr. in istotoliko izdatkov. Inventar o imovini izkazuje, da znaša efektivna vrednost aktiv 261.969 gld. 72 kr., efektivna vrednost pasiv pa 2832 gld. 1½ kr. Premoženje se je tekom l. 1898. zvišalo za 57 gld. 99½ kr.

Računski sklep meščanske imovine izkazuje dohodkov 217.490 gld. 31½ kr. in izdatkov 206.993 gld. 4½ kr. Inventar izkazuje 226.783 gld. 52 kr. aktiv in 121.073 goldinarjev 42 kr. pasiv. Imovina se je zvišala za 8380 gld. 3½ kr.

Računski sklep ustanovnega zaklada izkazuje dohodkov 13.761 gld. 85½ kr., izdatkov pa 11.634 gld. 48 kr. Inventar izkazuje efektivno vrednost 227.339 gld. 52 kr.

Obč. svet. Pavlin je poročal o gradnji mestne ubožnice. Občinski svet je sklenil, sezidati ubožnico za sto ubožcev. Določil je 65.000 gld. v ta namen, a mislil je, da dobi za staro ubožnico 10.000 gld. Od te svote bo treba kaci 5000 gld. porabiti za notranjo upravo. Ubožni in stavbeni odsek sta se posvetovala o stavbnem programu in se zjedini, da bi ubožnica ugajala samo, če bodo imele ženske zase svoje prostore in moški zase. Zgradba bodi le jednodropna, v pritličju bodo ženske, v prvem nadstropju moški. Kuhinje, kleti in drugi postranski prostori bodo spodaj.

Župan je v prvem svojem poročilu priporočal elberfeldski sistem, naj se namreč napravijo dvorane, kjer bi se ubožci mudili čez dan, in skupne spalnice. Tako se doseže, da se bodo ubožci tudi s čim bavili, ne samo dolgačas prodajali. Odsaka sta se odločila, da je napraviti za ženske 1 spalnico za 20 in 4 spalnice za 10 oseb, za moške pa jedno spalnico za 20 in dve spalnici za 10 oseb. Na podlagi tega je napravil arhitekt Fabiani obširno skico. Tudi o tej skici sta se združena odseka posvetovala. Načrt je jako lep in odgovarja vsem zahtevam programa. Proračun na podlagi teh skic kaže, da bi stroški za stavbo znašali 81.700 gld. Župan je vsled tega naročil g. Kochu, naj napravi nove skice. Naravno je, da je iz lepega prvotnega načrta marsikaj odpadlo. Rezalo se je na vse strani, in vsled tega sta združena odseka soglasno sklenila priporočati vendarle Fabianijev načrt. Pri oddaji stavbe je računati na precej velik popust in tudi stara mestna ubožnica se bo bolje prodala, kakor se račun. Ostal bo nedostatek dveh do treh tisoč goldinarjev, ki se bo končno že pokrili iz ubožne glavnice. Ubožnica se

napravi v proslavo cesarjevega jubileja, in še valed tega ne gre, da se radi male svote vse zavleče. Poročevalec je predlagal, naj se naroči magistratu, da izdela podrobne načrte in razpiše dela, troški pa se pokrijejo iz dovoljene svote 65.000 gld. in iz skupila stare ubožnice, kar bi pa še primankovalo, se doda iz ubožne glavnice.

Župan Hribar je pripomnil, da je arhitekt Fabiani pripravljen do konca meseca izdelati podrobne načrte in proračun, ako se še začetkom meseca to sklene.

Podžupan dr. vitez Bleiweis je obžaloval, da se ni čakalo na mnenje tistega faktorja, ki ima tudi besedo v tej stvari, to je deželni zdravstveni svet. Če bi ta imel kake utemeljene pomisleke, bi se moral občinski svet vendar še enkrat baviti s to zadevo, saj ta ni v prvi vrsti tehnična ampak zdravstvena stvar. Govornik se je izrekel za program, za prostor v Vodmatu, a proti velikim skupnim spalnicam, ker ne bode toliko hirajočih ljudi v ubožnici ampak največ le ubožcev. Sedanji ubožci so jako zadovoljni, da so v ubožnici le manjše sobe. Že zdaj so časih veliki boji, ko so po 4 osebe v jedni sobi, kaj bo šele takrat, ko jih bo po 20. Res, da bi le skupno spali v dvoranah, a vzlic temu ta misel ni srečna. Govornik je izjavil, da bo v deželnem zdravstvenem svetu zastopal to stališče, kakor v občinskem svetu, in da se najbrž zdravstveni svet tudi izreče proti velikim dvoranam. Ako se že danes sklepa o stvari, potem se župan ali ne bo oziral na to, kar poreče deželni zdravstveni svet, ali pa se mora stvar še enkrat spraviti pred obč. svet. Govornik je predlagal, naj se naredi podrobni načrti šele potem, ko se izreče deželni zdravstveni svet o uredbi ubožnice.

Župan Hribar je pojasnil, da drugih preminjvalnih predlogov deželni zdravstveni svet ne bo postavil kakor le ta, ki ga zastopa tudi sedaj podžupan. Nasveti dež. zdravstvenega sveta glede morebitnih prememb programa pridejo seveda zopet pred odsek, a občinskemu svetu bo na prosto dano, da tiste nasvete upošteva ali ne. Z napravo malih sob se seveda stavba znatno podraži.

Podžupan dr. vitez Bleiweis je vzdrževal svoj predlog, ker gre za principielno važno vprašanje.

Obč. svet. dr. Požar je pritrdil podžupanovemu predlogu.

Poročevalec obč. svet. Pavlin je branil odsekov predlog, rekši, da je mestni fizik zagradel zahteval posameznih sob za ubožce, ker je veliko hirajočih, dočim podžupan to zahtevo ni utemeljeval s tem, da v ubožnici ni hirajočih. Sicer pa je treba le disciplino vzdržati in tudi v ubožnici bo red. Bolnih ne bo veliko notri, saj se zgradi hiralnica kranjske hranilnice. Reklo se je, naj se, ako se napravijo male sobe, zgradi manjša ubožnica ne za 100 oseb, ampak za manjše število, da se izhaja z določeno glavnico. To vendar ne gre, ko je že sklenjeno, da se v proslavo cesarjevega petdesetletnega vladanja postavi ubožnica za 100 ubožcev in je ta številka glavni del celega predloga. Mnenje dež. zdravstvenega sveta se bo seveda uvaževalo, a to vendar ne gre, da bi tudi dež. zdravstveni svet delal občini predpise.

Obč. svet je sprejel odsekov predloge in odklonil podžupanov predlog.

Na to je podžupan dr. vitez Bleiweis prosil, naj župan umakne svoje poročilo na dež. zdravstveni svet, češ, da ne gre izivati njegovo mnenje, ko se je že v naprej sklenilo, ne ozirati se nanj.

Župan Hribar je rekel, da se mu to ne zdi umestno. Ako se izreče zdravstveni svet proti projektu, pride stvar itak še pred obč. svet, in če bo ta zdravstvenemu svetu pritrdil, bo prav lahko iz velikih dvoran napraviti male sobe.

Obč. svet. Žužek je poročal o premembi parcelacije sveta G. Stedrega na Tržaški cesti. Zaprošena prememba se je odobrila.

Isti poročevalec je poročal o parcelaciji sveta Auerjevih dedičev ob Dunajski cesti. Sklenilo se je dopustiti parcelacijo in določiti za zidanje odprti stavbeni sistem brez predvrtov, toda ne dovoli se zidanje na dveh parcelah, dokler se ne povečata.

Obč. svet. dr. Hudnik je poročal o uredbi prostora pred nunsko cerkvijo. Obč. svet je bil sklenil, naj se odrivači pred nunsko cerkvijo odstranijo, in naj se napravi

asfaltni ali porfirni. tlak. Dognalo se je, da bi ne kazalo izvajati konsekvence iz tega, da je prostor pred cerkvijo v javni knjigi vpisan kot javni prostor. Poročevalec je predlagal, naj se ne zahteva napravo trotoirja v Nunskih ulicah pred šolo in za sedaj tudi ne ob zidu v Nunskih ulicah, nego naj magistrat sporazumno s samostanom na lastne stroške odstrani odriče, naj pravi tlak od asfalta in porfirjevih plošč, in naj izda listino, da se svet pred cerkvijo prepriše na samostan.

Obč. svet. Velkavrh je namesto porfirja priporočal asfalt, in obč. svet. Pavlin ga je podpiral. Župan Hribar je dejal, da ima samostan pravico izvoliti si trotoar, ker ga bo moral potem samostan vzdrževati, dočim je poročevalec dr. Hudnik pripomnil, da jeden del stroškov za ta tlak plača samostan.

Sprejeti so bili poročevalčevi predlogi z dodatkom, da naj magistrat skuša izposlovati, da se napravi asfaltni tlak pred cerkvijo.

Obč. svet. dr. Hudnik je poročal o Samasovem prizivu proti odprtju Tesarskih ulic, in je bilo sklenjeno temu prizivu ugoditi.

Obč. svet. Dimnik je poročal o prošnji učitelja Frana Črnagoja za zvišanje remuneracije za pouk v deških ročnih delih in je predlagal, naj se remuneracija od 60 gold. zviša na 100 gl. začeni s šolskim letom 1899/1900. — Sprejeto.

Obč. svet. Šubic je poročal o podelitvi štirih ustanov za učence obrtne nadaljevalne šole v Ljubljani. Sklenilo se je z ozirom na vedenje, učni uspeh itd. podeliti te ustanove Radoranu Rudolfo, Dolinarju Antonu, Selanu Josipu, Ekerju Iv.

Obč. svet. Grošelj je poročal o porabi dotacije na mestni nemški deški ljudski šoli za leto 1898/99. Račun se je odobril.

Obč. svet. Dimnik je poročal o nakupu Rutar-Orožnevega stenskega zemljevida Avstro-Ogrske. Dovolilo se je za nakup 9 zemljevidov 58 gl. 50 kr.

Obč. svet. Senekovič je poročal o zgradbi mitniškega poslopja na voglu Bleiweisove in Marije Terezije cesti. Poslopje je potrebno, ker gre sedaj promet od državnega kolodvora po Bleiweisovi cesti. Najeti prostorov ni mogoče. Sklenilo se je naročiti magistratu, naj izposluje dovoljenje od finančnega ministrstva, da se mitnica prestavi, in da se sezida potem ob Kolizeju pritično mitniško poslopje z masivnimi zidovi.

Obč. svet. dr. Hudnik je z ozirom na stavbinski red ugovarjal, da se tam se zida pritična definitivna hišica.

Obč. svet. Šubic je opozarjal na razne pomankljivosti predloženega načrta in se izrekel proti njemu. Govorili so še občinski svetniki Predovič in Kozak, podžupan dr. vitez Bleiweis, ki je predlagal, naj se napravi lepši načrt, in dr. Hudnik, ki je predlagal, naj magistrat dobi drug prostor.

Poročevalec Senekovič je pojasnil, da mora biti mitnica na križišču cest, prostora pa drugega ni, kakor je nasvetovani prostor.

Sprejet je bil odsekov predlog.

Končno sta obč. svetnika Kozak in Predovič interpelirala župana glede nekkih tržnih zadev in jima je župan dal dotična pojasnila.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 7. julija.

— **Osebnosti.** Suplent na gimnaziji v Kranju, g. Milan Pajk, je imenovan prov. glavnim učiteljem na ženskem učiteljskem v Ljubljani.

— **Klerikalci ali krščanski socialisti?** Naši kranjski klerikalci so v sruču črni reakcionari najgrše vrste, ali pred ljudstvom hočejo veljati za krščanske socialiste in so temu primerno kakor pravi komedijantje med seboj razdelili politične vloge. Revolucija v Belgiji jih je spravila v nemalo zadrego. Treba je bilo zavzeti proti njej gotovo stališče; stopiti na jedno ali na drugo stran. Naši klerikalci se niso dolgo obotavljali in stopili so na stran reakcionarnih belgijskih klerikalcev. S tem so jasno pokazali, da je ves njihov krščanski socializem, golo hinavstvo, trivialna politična špekulacija. Ako bi bili naši klerikalci res krščanski socialisti, simpatizovali bi bili z belgijsko opozicijo, in bi se morali veseliti njene zmage. Tega pa niso storili, da si so

bili belgijski krščanski socialisti pod vodstvom duhovnika Daensa v taboru opozicije, in so krepko pripomogli k zmagi. Te zmage niso dosegli samo liberalci in socialni demokratje, ampak tudi krščanski socialisti, ki se v Belgiji pošteno in odkrito boré proti klerikalni reakciji. „Slovenec“ je bridko stokal, da se je belgijska vlada udala; tisti „Slovenec“, ki pri nas zahteva splošno in jednako volilno pravico, odobrava, da je belgijski klerikalci ne dovolijo, a da bi naši zapeljani krščanski socialisti ne spoznali klerikalnih komedijantov, zato pa je „Slovenec“ popolnoma utajil, da so se krščanski socialisti udeležili boja belgijske opozicije in da so važen del te opozicije ter le govori o zmagi socialistov in liberalcev! Kdor zna pa zna!

— **„Bralec“ ali „bravec“ itd.? Izjava.** Z ozirom na „Poziv“ v „Slov. Narodu“ dne 17. junija t. l. izjavljamo podpisani slov. profesorji na c. kr. državni višji gimnaziji mariborski, da se nikakor ne strinjamo s §§ 11 (in 12), 410 (in 411) Levčevega „Slovenskega pravopisa“. Radi priznavamo, da ima knjiga mnogo dobrega, a odločno se bomo upirali, da se ne uvede, kot učna knjiga na našem zavodu, dokler se ne odpravi omenjena gorjanska novotarija in še nekaj nedostatkov in nedoslednosti. — Maribor, 6. julija 1899. — Janko Košan K. Verstovšek, Fr. Jerovšek, J. Pokorn. — Pričakovati je zdaj le še izjav ljubljanske nižje (druge) in celjske gimnazije; vsi drugi zavodi so se izrekli v smislu mojega poziva. — Ilesič.

— **III. velika narodna dirka.** Odbor kluba slovenskih biciklistov „Ljubljana“ vljudno prosi vse one p. n. gospode, kojim se je poverila kaka funkcija pri v nedeljo vršivši se dirki, da pridejo jutri, t. j. v soboto zvečer ob polu 7. uri na dirkališče, da se odkaže vsakemu svoj posel in napravi glavna skušnja; to le radi tega, da se bo vršila dirka v nedeljo točno po vzporedi, kolikor mogoče hitro in v redu. Vsak funkcionar blagovoli prinesiti seboj poslano mu obvestilo. Graški in hrvatski dirkači dospejo jutri v Ljubljano. Večina teh bo vozila na tri- in kvadruplejih. K sobotni glavni skušnji je sl. občinstvu vstop na dirkališče zabranjen.

— **Kresovi.** „Slov. trgovsko pevsko društvo“ priredilo je sinoči na Drenikovem vrhu kres v proslavo godu naših blagovestnikov sv. Cirila in Metoda, ki se je obnesel v vsakem oziru prav povoljno. Dasi je Jupiter pluvius stresal tudi sinoči svojo sitnost, kakor po navadi takrat, kadar je je najmanj potreba, vendar se veliko občinstva ni zbal njegovih „vodenih“ groženj, in je prišlo h kresu. In bili so prišleci odškodovani za svojo podvzetnost. Zbor vlega društva razveseljeval jih je s svojim ubranim petjem, člen gosp. Valand presenetil z ukusnim umetelnim ognjem, gostilničar na Drenikovem vrhu pa jim je postregel tako, da so bili vsestransko zadovoljni. — Kres na Šišenskem griču je privabil ogromno občinstva. Imenom čitalnice in podružnice sv. Cirila in Metoda govorila sta gg. J. in D. Mej tem, ko je gorel kup od svežega smrečja zložen, zapel je pomnoženi zbor 7 točk. Kresu je sledila živahna zabava pri „Pogačniku“. — Tudi na Gradu je gorel kres in v okolici zlasti na severni strani jih je bilo videti mnogo.

— **Slovensko zidarsko in tesarsko društvo v Ljubljani** priredi v nedeljo dne 23. t. m. vrtno veselico pri „Novem svetu“, in se vsled tega druga sl. društva prosijo, da se blagovolijo na to ozirati.

— **Naglost pošte.** Prijatelj našega lista nam piše: Na pošti v Medvodah oddal sem 24. junija t. l. navadno frankovano pismo na sorodnika v Sodršico. Pristavil sem hišno ime, dasi je samo jedno v celi okolici sodrški. Dne 5. julija sem dobil poročilo od sorodnika, da je on ta list že 2. julija prejel, dasiravno je ta čas od 24. junija do 2. julija trikrat poprašal na sodrški pošti za list, ker ga seveda ni dobil. Kje je list potoval in kdo je temu kriv, ne vem, a to mi je znano, da takšni slučaji so se že večkrat ponovili.

— **Toča** je v ponedeljek popoldne na Vrhniki in v okolici povzročila 22.500 gl. škode. Pobila je prav vse.

— **Iz Kamnika** se nam piše: „Klub slov. biciklistov Kamnik in okolica“ name-rava udeležiti se dne 9. t. m. narodne dirke v Ljubljani. Klubovi člani iz Kamnika naj blagovolijo zgoraj omenjenega dne priti v

klubov lokal. Odhod točno ob 1. uri popoldan iz Kamnika v Domžale, kjer čakajo člani iz okolice. Skupni odhod iz Domžal v Ljubljano ob 2. uri popoldne.

— **Prostovoljno gasilno društvo v Postojni** priredi v nedeljo dne 9. julija t. l. v gostilni „Pri jami“ koncert s tombolo. Ob 1. uri popoldne glavna vaja v trgu. Začetek ob 5. uri popoldne. Zvečer pri električni razsvitljavi prosta zabava in ples. Vstopnina 20 kr., za družino 50 kr. Čisti dohodek je namenjen za napravo še potrebnega gasilnega orodja. Dobrovoljni darovi ali dobroti v ta namen se hvaležno sprejemajo ter se naj blagovolijo pri načelniku g. M. Petriču oddati. V slučaju neugodnega vremena vrši se veselica prihodnje nedelje.

— **Občni zbor „Pedagoškega društva“**, bo v Kostanjevici, dne 12. julija t. l. ob treh popoldne na vrtu g. Bučarjeve. Vspored: a) Poročilo o društvenem delovanju, b) pregled letnega računa, c) volitev treh pregledovalcev računov, d) volitev delegatov za zborovanje „Zaveze“, e) posamezni predlogi, f) volitev odbora. — Gosti dobro došli.

— **Razpisane službe.** Pri okr. sodišču v Rogatcu mesto kanclijskega oficila eventualno kanclista v X. oziroma XI. činovnem razredu. Prošnje do 24. t. m. predsedstvu okrožnega sodišča v Celju. — Pri okr. sodišču v Laškem trgu isti službi. Prošnje istotja do istega roka. — Na trozrednici v Cerkljah pri Kranju dve mesti deških učiteljev. Prošnje do 25. t. m. okr. šolskemu svetu v Kranju. — Na enorazrednici v Janževem dolu pri Krškem, ki se razširi v kratkem, mesto učitelja-voditelja. Prošnje do 21. julija okrajnemu šolskemu svetu na Krškem. — Pri okr. sodišču v Idriji mesto kanclijskega oficila ali kanclista v X. ali XI. činovnem razredu. Prošnje do 5. avgusta pri predsedstvu deželnega sodišča v Ljubljani. — Na enorazrednici v Ihanu, ki se z bodočim šolskim letom razširi na dvorazrednico, drugo učiteljsko mesto. Prošnje do 29. julija okrajnemu šolskemu svetu v Kranju.

* **Nov umor na Dunaju.** Te dni so našli staro gospo Preusendanz na Dunaju s prerezanim vratom in z neštetiimi bodljaji po prsih, obrazu in rokah v njenem zaklenjenem stanovanju mrtvo. Vse je kazalo, da se je gospa z morilecem obupno borila za svoje življenje. Predvčerajšnjim pa so zaprli 19letnega mehanika Karla Weberja iz Norimberga, ker je imel razpraskan lice in razprskane roke. In res, Weber je umoril gospo, da bi jo oropal, ker je bil brez službe in brez denarja. Weber je absolviran VI. gimnazijo.

* **191 samomorilcev v šestih mesecih.** Kakor je posneti iz statistike, se je na Dunaju v prvi polovici leta 1899. usmrtilo 191 oseb. Število samomorilcev se je v tem letu za devet odstotkov povečalo. Mej samomorilci je 43 žensk; preteklo leto pa je bilo mej 175 samomorilci 37 žensk. Kakor vsako leto, usmrtilo se jih je največ meseca majnika. Vzrok samomoru je navadno bolezen, blaznost, nesreča v ljubezni, razžaljenje časti ali strah pred kaznjico.

* **Krvaveča podoba cesarice Elizabete.** Listi poročajo, da ima neke blizu Lvova posestnik Kulčický podobo cesarice Elizabete, od katere v zadnjem času vedno kri kaplja. Ko je čul grško-katoliški prošt Suhevič o tej sliki, je šel k Kulčickýju, razdrl je sam okvir slike ter videl, da je podoba s „kvrjo“ napolnjena. Obrisal jo je ter potem zopet dejal v okvir; toda čez nekaj časa je od slike zopet začela kapljati kri. — Sliko so prenesli baje v ondotno cerkev. — Ta „čudež“ je seveda bržčas navadna sleparija. Dr. M. Laub razlaga čudno „krvavljenje“ cesarične slike s tem, da se je nabralo za dotičnim okvirom velikansko število bacila (bacillus prodigiosus), ki sekretira rudečo, krvi podobno tekočino.

* **Mesto pod vodo.** V noči od 30. junija do 1. julija se je nad mestom Vel. Meziričah utrgal dvakrat oblak. V hipu je narastla voda, ki teče skozi mesto, tako da je poplavlila vse hiše ter je stala na nekaterih krajih skoraj do I. nadstropja. Voda je odnesla vse, kar je dosegla ter napravila zlasti po prodajalnicah in tovarnah velikansko škodo. Strah mej prebivalci je bil grozen. Vojaštvo in gasilci so delali dva dni.

Književnost.

— **Materina žrtev.** Pripovedka iz Dalmacije. — Poslovenil P. M. — S tremi slikami. — V Ljubljani 1899. Založil in prodaja Anton Turk, knjigar. Tisk J. Blasnikova naslednikov. Cena 188 strani obsežajoče knjige je samo 50 kr. Povest se vrši na slovanskem jugu ter je jako mična, primerna ter podučna za odraslo mladino.

— **Andrej Hofer**, junaški vodja Tirolcev. Veron popis njegovega življenja, delovanje in njegove junaške smrti v Mantovi 1810. — Z eno sliko. — III. pomnoženi natisek. — V Ljubljani 1899. Založil A. Turk, knjigar. Tisk Blasnikovih naslednikov. Ta patriotično pisana knjižica se sama priporoča. Stane le 20 kr. Obe knjigi sta primerni za šolske knjižnice.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 7. julija. Navzlic silnemu dežju priredili so socialni demokratje velikansko demonstracijo na Ringu. Ž njo so protestovali proti podlim psovkam, s katerimi sta jih obsipala župan Lueger in njegov podžupan. Po 6. uri zasedla je policija vse na Ring vodeče stranske ulice. Kmalu na to začeli so se zbirati delavci. Večinoma so prišli v delavski obleki. Zbralo se jih je nad 15.000 in somirno hodili po Ringu sem in tja. Le tu in tam je kdo zaklical „Fej Lueger“. Da ni policija postopala skrajno brezobzirno, bi se bila impozantna demonstracija izvršila v najlepšem redu. Policijo zadene krivda, da je prišlo do izgrediv. Aretovala je necega delavca, ker je zaklical „Fej Lueger“. Drugi delavci so se zavzeli za aretovanca, na kar so se redarji na konjih zapodili med delavce. Nastal je boj. Delavci so grmeli „Fej“, blaga duša, krščansko-socialni poslanec Bärtel pa je ščuval policijo: „Le po njih! Le po njih!“ Policija je napravila red. Demonstracija je potem trajala, da se je stemnilo.

Dunaj 7. julija. Pri sinočni demonstraciji je bilo aretovanih 45 oseb, mej njimi trije uredniki „Arbeiter-Zeitung“, dr. Adler, Neumann in Bretschneider in visokošolec Hofmann. Adler je bil aretovan, ker je nekemu policijskemu komisarju rekel, da postopa policija provokatorično. Danes so bili vsi aretovanci izročeni dež sodišču. Bretschneider mora takoj nastopiti kaznen šestih mesecev, katera mu je bila prisojena na spomlad.

Dunaj 7. julija. Lueger bil je včeraj skrivaj odkuril v Baden, da se umakne demonstraciji. Drugi krščanski socialisti, kakor Strohbach, Schneider, Gregorig so izprosili, da je policija čuvala njihova stanovanja. Pred Gregorigovim stanovanjem je prišlo do izgrediv. Ko se je Lueger vračal v mesto, je njegov voz spremljevalo 40 redarjev na konjih.

Belgrad 7. julija. Sinoči se je zgodil atentat na razkralja Milana. Ko se je ta ob polu 7. uri v odprtem vozu peljal po „Knjaz Mihajlovi ulici“, priskočil je neki človek k vozu in je štirikrat iz revolverja ustrelil na razkralja in na njegovega spremljevalca majorja Lukića, potem pa zbežal čez Kalimegdan ter skočil v Savo, kjer so ga prijeli in izročili orožnikom.

Belgrad 7. julija. Milan je zadet v hrbet, a njegova rana ni nevarna, major Lukić je zadet v roko in v nadlaket. Storilec atentata je bivši gasilec Gjuro Knežević, znan političen fanatik, ki je služil prej v Belemgradu in zadnji čas pa v Bukareštu.

Zemun 7. julija. Milanu je atentat očitno dobro došel in kaže se, da ga bo politično fruktificiral. Oficialno se namreč razglša, da je Knežević poskusil Milana po naročilu ustreliti, da je bil proti Milanu narejen komplot. Knežević je bil svoj čas sluga bivšega radikalnega ministrskega predsednika Pasića in to naj opravičuje lov na radikalce, ki se je začel včeraj in se nadaljuje danes. Doslej so bili aretirani bivši minister Tavšanovič, odvetnik Živković, urednik „Odjeka“, bivši ministrski uradnik Protić, upokojeni podpolkovnik Vladan

Mikolić in župnik Ilić. Pasić se mudi v Nemčiji; odšla je že brzajavna prošnja, naj se ga aretira in sem pošlje.

Zemun 7. julija. Danes dopoldne je bilo vse tehnično osebje tiskarne „Odjeka“ odgnano v zapor. Majorja Lukića je kralj imenoval podpolkovnikom in mu podelil Milošev red. Danes je izšla proklamacija na vojno, v kateri se ji naznanja atentat in v kateri izreka kralj upanje, da mu ostane vojska zvesta.

Tešin 7. julija. Državni poslanec, superintendant Haase je nevarno obolel.

Inomost 7. julija. Pri včerajšnji slavnosti na čast tirolskemu pesniku Pichlerju so udeležniki slovesno sežgali zadnje pastirsko pismo briksen-skega škofa.

Pariz 7. julija. Podpolkovnik Picquart je odklonil častno sabljo, katero so mu poslali budimpeštanski židje.

Barcelona 7. julija. Nemiri se ponavljajo. Manifestantje so z revol-verji streljali na orožništvo. V neki hiši je razpočila petarda. Najbrž se danes razglasi obsedno stanje.

Narodno gospodarstvo.

— **Posojilnica v Ribnici.** Meseca junija t. l. vložilo je 129 strank 18312 gld. 72 kr., vzdignilo pa 84 strank 11314 gld. 98 kr., ter se je izplačalo posojila 24 strankam 5541 gld. 40 kr. Prometa za mesec junij je bilo 46471 gld. 90¹/₂ kr.

— **Hranilnica in posojilnica v Šmarji pri Jelšah** je imela v prvem polletju denarnega prometa 99.926 gld. 28 kr. Posojil je bilo danih 20.269 gld., a vrnjenih 9331 gld., hranilnih vlog je bilo vloženih 29.274 gld. 65 kr., a vzdignjenih 21.242 gld. 67 kr. Opravičnih deležev se je vplačalo 427 gld.; pristopilo je 52 novih združnikov. Posojila se dajajo proti 6% obrestovanju, in sicer samo združnikom; hranilne vloge se obrestujejo po 5%.

— **Državne železnice.** Postajališče Johnsbachthal, ležeče mej postajo Gstatteboden in postajališčem Gesäuse-Eingang je bilo dne 10. julija t. l. otvoreno za omejeni osebni in prtljažni promet. — Spodnja Wienthal proga Meidling-Hauptstrass glavni carinski uradna Dunaju se je dne 30. junija t. l. izročila prometu. Zajedno se je začel tudi osebni promet na žvezi progi Meidling južna železnica glavni carinski urad na Dunaju in na progi Kaiser-Eben-dorf-Lagerhaus.

Listnica uredništva.

Gospod notar Hudovernik v Kostanjevici: Potrjujemo, da niste Vi pisali dopisa iz Kostanjevice z dne 26. junija v štev. 147. „Slov. Naroda“, ter da niste z njim v nobeni zvezi.

Tinktura zoper kurja očesa

— gotovo najboljšo sredstvo —
za hitro odpravo kurjih oces, trde kože itd.
Stekleničica z rabilnim navodom 25 kr.

Dobiva se v (20—27)
deželni lekarni „pri Mariji Pomagaj“
M. Leustek-a v Ljubljani.

Meteorologično poročilo.

Julij	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm.	Tempera-tura v °C	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah
6.	9. zvečer	735.9	16.2	sr. sever	del. oblak.	10 mm
7.	7. jutraj	735.9	13.9	sr. svzhod	oblačno	
8.	2. popol.	735.2	23.2	sr. jvzhod	pol. oblak.	

Srednja včerajšnja temperatura 17.3°, nor-male: 19.4°.

Dunajska borza

dne 7. julija 1899.	
Skupni državni dolg v notah	100 gld. 60 kr.
Skupni državni dolg v srebru	100 „ 30 „
Avstrijska zlata renta	119 „ 35 „
Avstrijska krona renta 4%	100 „ 50 „
Ogerska zlata renta 4%	119 „ 30 „
Ogerska krona renta 4%	96 „ 60 „
Avstro-ogerske bančne delnice	910 „ — „
Kreditne delnice	378 „ — „
London vista	120 „ 50 „
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58 „ 97 ¹ / ₂ „
30 mark	11 „ 78 „
20 frankov	9 „ 55 ¹ / ₂ „
Italijanski bankovci	44 „ 57 ¹ / ₂ „
C. kr. cekini	5 „ 67 „

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA
MAKS VERSEC, Ljubljana, Selenburgove ulice 3.
Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5—10 gld.

Rodbina Mat. Feršin-ova
javlja pretužno vest, da je nje vzorni,
nepozabni, iskreno ljubljani

Matiček

komaj 29 let star, po kratki, mučni bo-lezni v neizmerno žalost svojcev, dne 5. uri popoldne izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb predragega ranjcega bode v soboto 8. julija ob 5. uri popoldne na pokopališču na Viču.

Prerano umrli se priporoča v molitev in blag spomin.

Na Zgornjem Rožniku, dne 6. ju-lija 1899. (1244)

St. 22.422.

Razglas.

(1181—3)

Na dan obletnice poroke Njene c. in kr. Visokosti gospé nadvojvodinje Marije Valerije razdeliti je vsled sklepa občinskega sveta deželnega stolnega mesta Ljubljane 200 goldinarjev med petero ubogih vdov ljubljanskih.

Prošnje za podelitev teh podpor vlo-žiti je do 24. julija t. l. pri magi-stratnem vložnem zapisniku.

Magistrat deželnega stolnega mesta
Ljubljane
dne 24. junija 1899.

Baron Dumreicherjeva

špiritna drožna tovarna in rafinerija
v Savskem Marofu na Hrvaškem
priporoča svoje
obče znane, najboljše in mnogokrat odlikovane

droži

(Bäckerhefe).

Glavno zalogo za Ljubljano in deželo imata
Peter Strel, vinski trgovec
Ljubljana, na Mestnem trgu št. 3, in

Karol Laiblin 1731-35)
v Vegovih ulicah št. 8.

Za poletje

priporoča

AVG. AGNOLA

Ljubljana, Dunajska cesta 9

poleg „Figovca“

svoje bogato zalogo

steklenine, porcelana,

zrcal, šip itd.

posebno pa (608—43)

oprav za gostilne

v mestu in na deželi.

Vrčki, kozarci in steklenice

po zelo nizkih cenah.

St. 1181—3

Kulmbaško sladno pivo

pastorizovano v steklenicah

znano po svojih izvrstnih učinkih.

Kavčič & Lillog
v Ljubljani, v Prešernovih ulicah.

Izvod iz voznega reda

izjaven od dne 1. junija 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane jut. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selthal v Ansee, Ial, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Lince, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. jutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selthal v Solnograd, čez Klein-Reifling v Lince, Budejovice, Plzen, Marijine vane, Heb, Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob Jeseru, Inomost, Bregenc, Curih, Geneve, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Lince, Budejovice, Plzen, Marijine vane, Heb, Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. Ob 7. uri 15 min. zvečer osebni vlak v Lince-Bled. Poleg tega vsako nedeljo in praznik ob 5 uri 41 minut popoldne v Podnart-Kropo. — Proga v Novo mesto in v Kočevje. Osebni vlaki: Ob 6. uri 54 m. jutraj, ob 1 uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — Prihod v Ljubljano jut. kol. Proga iz Trbiža. Ob 5. uri 46 m. jutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Solnograda, Lince, Steyra, Ial, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 7. uri 55 min. jutraj osebni vlak iz Lince-Bleda. — Ob 11. uri 17 min. dopoldne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Planja, Budejovic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curih, Bregence, Inomosta, Zella ob Jeseru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Lince, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selthal, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osebni vlak z Dunaja, Lipkega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Planja, Budejovic, Lince, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pon-tabla. Poleg tega ob 8. uri 42 min. zvečer iz Podnart-Krope. — Proga iz Novo mesta in Kočevja. Osebni vlaki: Ob 8. uri 21 m. jutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik. Ob 7. uri 23 m. jutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. in ob 10 uri 25 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — Prihod v Ljubljano d. k. iz Kamnika. Ob 6. uri 56 m. jutraj, ob 11. uri 8 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9 uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (1206)

St. 18039. (1182—3)

Prodajalnica v najem.

Od 1. novembra 1899 naprej oddaja se v poslopi meščanske imovine v Ljubljani na voglu Lingarjevih ulic in Pogačarjevega trga

prodajalnica v najem.

Pojasnila daje in ponudbe vsprejema mestni komisariat ob navadnih uradnih urah.

Magistrat deželnega stolnega mesta
Ljubljane

dne 21. junija 1899.

Prostovoljna razprodaja.

V četrtek pred sv. Jakobom, dne 20. julija 1899. l.,
dopoludne ob 8. uri, event. tudi drugi dan dne 21. julija t. l.

bodo se

travniki, njive in gozdi

pripadajoči h grajščini „Rakovnik“ v Ljubljani, katera je last F. M. Schmitta v Ljubljani, na lici mesta

prostovoljno po kosih prodajali.

Travniki leže ob Dolenjski cesti in so pripravi za stavbišča. (1246—1)

Janko Klopčič

urar v Ljubljani, Prešernove ulice št. 4.

Nikelnaste, jeklene, sre-brne, Tula, ameri-kanske plaque, zlate ure. Stenske ure. Ure z nihalom. Sa-lonske ure. Pisarniške ure. Raznovrsne lično izdelane budilke. Srebrne, Tula, amer. plaque, novo-zlate, fine 14kar. zlate verižice, zapestnice, prstani, uhani, zapone, priklepki, gumbi za manšete in srajce, igle za kravate iz grana-tov. Razne stvari iz Kina-srebra. Prstani in uhani z dijamanti in briljanti. Specijalitete vsake vrste v zalogi.

Nikjer se ne kupuje ceneje.

Popravila zanesljivo, točno in cenol 27

Prej J. Zor Alojzij Erjavec J. Zor
črevljarski mojster v Ljubljani, Čevljarske ulice 3.

Po večletni skušnji, kakor tudi po dovršenem strokovnem tečaju v Ljubljani c. kr. tehnolo-gičnega obrtnega muzeja na Dunaju mi je mogoče vstrezati vsem zahtevam svojih p. n. naročnikov. Priporočam se prečastiti duhovščini in sl. občin-stvu za obilno naročevanje raznovrstnih obuval. Delo je ceno, pošteno in trpežno. V zalogi so razna mazila, voščila za črno in ružavo obuvalo, ter razne potrebščine za to obrt. 27

Mere se shranjujejo. — Vnapijem naročilom naj se pridene vzorce.

MODERCE natančno po životni meri

za vsako starost, za vsaki život in v vsaki faconi priporoča

HENRIK KENDA v Ljubljani, Glavni trg št. 17. 27

Skладиšče za modno blago, pozamentrije, trakove, šipke, svileno blago, perilo, e e e e klobuke za dame, tkana in kratka roba na debelo in drobno. e e e e

Josip Oblak

umetni in galanterijski strugar
Trubarjeve ulice št. 3

izvršuje vsakovrstne v njegovo stroko spadajoče stvari po najnižji ceni. Palice za okna od 50 kr. do 2 gld. 25 kr., kegljiske kroglice 12 cm debele 1 gld. 25 kr., 13 cm debele 1 gld. 60 kr., noge za omare od 3 do 5 kr. — V zalogi ima tudi razne cigarnike in zdravstvene pipe do najfinejše vrste. Popravila od kosti, roga, morskih pen, jantarja, lesa izvršuje po najnižji ceni. 27

Pekarija in slastičarna

Jakob Zalaznik.

Glavna trgovina:

Stari trg št. 21.

Podružnica:

Vegove ulice št. 12.

Tu se dobiva 4krat na dan sveže, ukusno, zdravo in slastno pekarsko pecivo, vseh vrst kruh na vago, ržen kruh in prastec (Vanille-Zwieback). V svojih slastičarnicah postrezam točno z najfinejšim nasladnim pecivom in s finimi pristnimi likerji ter z Vermouth-vinom. Posebno opozarjam na fine indijanske krofe in zavitke s smetano napolnjene. 27